

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Δεκεμβρίου
2013-Ιανουαρίου 2014.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού που δημοσίευσε το πορτογαλικό Υπουργείο Οικονομικών, **υπερκαλύφθη ο στόχος του δημοσιονομικού ελλείμματος το 2013**, κυρίως χάρις στην αύξηση των φορολογικών εσόδων. Σύμφωνα με την λογιστική του Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής, το έλλειμμα ανήλθε σε 7,152 δις ευρώ, δηλαδή 1,749 δις ευρώ κάτω του στόχου. Αν και δεν υπάρχουν ακόμα οριστικά στοιχεία για το δημοσιονομικό έλλειμμα σε όρους δημόσιου λογιστικού, σύμφωνα με δηλώσεις της Υπουργού Οικονομικών, αυτό σημαίνει ότι το έλλειμμα θα ανέλθει σε 5%, έναντι στόχου 5,5%. Εάν δε δεν συνυπολογισθεί στις δαπάνες η κεφαλαιακή ενίσχυση της τράπεζας Banif, τότε το έλλειμμα κυμαίνεται σε 4,6 έως 4,7%.

Η **ανεργία** στην Πορτογαλία φαίνεται να υποχωρεί πλέον σταθερά, ανεξαρτήτως του εποχιακού παράγοντα. Σύμφωνα με τελευταία στατιστικά στοιχεία για τον περασμένο Νοέμβριο, η ανεργία μειώθηκε για ένατο συναπτό μήνα σε 15,5%, ποσοστό χαμηλότερο κατά 0,2% και 1,5%, σε σχέση με τον Οκτώβριο 2013 και τον Νοέμβριο 2012, αντίστοιχα.

Λίγους μήνες πριν την ολοκλήρωση του πορτογαλικού προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής και της πλήρους εξόδου στις διεθνείς χρηματαγορές, η Πορτογαλία προχώρησε σε **δημοπρασίες ομολόγων διαφορετικών ωριμάνσεων** προς βολιδοσκόπηση των αγορών αλλά και προς άντληση κεφαλαίων για την χρηματοδότηση της οικονομίας. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2013-Ιανουαρίου 2014, ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP):

α. αντήλλαξε τίτλους δημοσίου χρέους λήξης το 2014 και το 2015, με τίτλους ωρίμανσης το 2017 και 2018, παρατείνοντας ουσιαστικά την ωρίμανση τίτλων δημοσίου χρέους κατά μια τριετία, διαδικασία που πραγματοποιήθηκε από πλευράς ομολογιούχων σε εθελοντική βάση. Το αποτέλεσμα της διαδικασίας ξεπέρασε τις προσδοκίες, με **ανταλλαγή τίτλων συνολικής αξίας 6,6 δις ευρώ**.

β. εξέδωσε τίτλους δημοσίου χρέους 5ετούς ωρίμανσης (για την ακρίβεια, λήξης τον Ιούνιο

2019), αντλώντας από τις χρηματαγορές **3,25 δις ευρώ**, με επιτόκιο 4,657%, προσελκύοντας περισσότερο, σε σχέση με προηγούμενες εκδόσεις ομολόγων, συντηρητικούς επενδυτές, δηλαδή ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία, και λιγότερο κερδοσκοπικά κεφάλαια. Η ζήτηση υπερκαλύφθηκε, καθώς η συνολική προσφορά ξεπέρασε τα 11 δις ευρώ, με προσέλκυση περίπου 280 επενδυτών, Σχεδόν το 90% του εκδοθέντος δημοσίου χρέους αγοράστηκε από αλλοδαπούς επενδυτές, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό (38,3%) αυτού κατέληξε σε Βρετανούς επενδυτές. Κατόπιν αυτού, το επιτόκιο των δεκαετών και διετών ομολόγων του Πορτογαλικού Δημοσίου στην δευτερογενή αγορά υποχώρησε, στα τέλη Ιανουαρίου, σε 5,3% και 2,09%, αντίστοιχα. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι το ποσό που άντλησε η Πορτογαλία αντιστοιχεί στο 45% των αναγκών χρηματοδότησης της από τις διεθνείς χρηματαγορές για το 2014, που συνολικά ανέρχονται σε 7,1 δις ευρώ.

 Αν και η Πορτογαλία έχει ήδη υπερβεί τον στόχο που είχε συμφωνηθεί με την Τρόικα για το πορτογαλικό **πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων**, προχώρησε πρόσφατα σε δυο νέες ιδιωτικοποιήσεις:

1. Πορτογαλικά Ταχυδρομεία: διάθεση του 70% του μετοχικού κεφαλαίου που διέθετε η κρατική εταιρεία Parpublica με Αρχική Δημόσια Προσφορά και άμεση διαπραγμάτευση με θεσμικούς επενδυτές. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας στις αρχές Δεκεμβρίου, η εταιρεία εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών της Λισσαβώνας Euronext, με εκκίνηση διαπραγμάτευσης της μετοχής στην τιμή των 5,52 ευρώ. Τα έσοδα από την διάθεση της κρατικής συμμετοχής εκτιμώνται σε 579εκ.ευρώ, ενώ στόχος είναι να διατεθεί σε μεταγενέστερο στάδιο και το υπόλοιπο 30% της κρατικής συμμετοχής. Η ζήτηση για συμμετοχή στην ιδιωτικοποίηση των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων ήταν ιδιαίτερα αυξημένη, ξεπερνώντας κατά 9 φορές την προσφορά, με το 43,2% του διατεθέντος κεφαλαίου να ανήκει πλέον σε αλλοδαπούς επενδυτές. Η νέα σύνθεση του κεφαλαίου των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων περιλαμβάνει ποσοστό 56% θεσμικών επενδυτών, 12,62% ιδιωτών επενδυτών, 1,38% εργαζομένων της εταιρείας και 30% του Πορτογαλικού Δημοσίου. Οι μεγαλύτεροι θεσμικοί επενδυτές προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο, με ποσοστό 27%, ενώ ακολουθούν οι Πορτογάλοι με ποσοστό 23%, οι βορειοαμερικανοί (13%) και οι Γερμανοί (10%). Εκ των αλλοδαπών θεσμικών επενδυτών, μέχρι σήμερα έχουν ανακοινωθεί οι συμμετοχές της αμερικανικής Goldman Sachs και της γερμανικής Deutsche Bank, με ποσοστά 5 και 2% αντίστοιχα. Εργαζόμενοι και μικροί ιδιώτες επενδυτές κατέχουν το 14% των Πορτογαλικών Ταχυδρομείων.

2. ασφαλιστική εταιρεία Caixa Seguros: συμφωνία για εξαγορά ποσοστού 80% από τον κινεζικό Όμιλο Fosun International Limited, έναντι 1,2 δις ευρώ. Ποσοστό 5% του κεφαλαίου της ασφαλιστικής εταιρείας (που συγκεντρώνει το 30% του πορτογαλικού ασφαλιστικού τομέα) θα διατεθεί προς πώληση στους εργαζομένους σε αυτήν. Μετά την EDP (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) και την REN (διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου), πρόκειται για την τρίτη κρατική πορτογαλική εταιρεία που εξαγοράζεται από κινεζικό όμιλο.

Με την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης της Caixa Seguros, τα συνολικά έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις ανέρχονται σε 8,1 δις ευρώ, έναντι μνημονιακού στόχου 5 δις ευρώ.

 Ολοκληρώθηκε στις 17.12.13 η δέκατη κατά σειρά **θετική τριμηνιαία αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του πορτογαλικού Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής**, η οποία διήρκεσε δυο εβδομάδες. Η ενδέκατη και προτελευταία αξιολόγηση προβλέπεται να πραγματοποιηθεί τον Φεβρουάριο, οπότε και η προσοχή θα εστιασθεί στον τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Τον περασμένο Δεκέμβριο ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατέγραψε άνοδο κατά 7,2% σε ετήσια βάση, έναντι 3,4% τον Οκτώβριο. Πρόκειται για την υψηλότερη μεταβολή σε ετήσια βάση στην ΕΕ. Ο κλάδος που συνεισέφερε κατά μεγαλύτερο ποσοστό στην επίδοση αυτή είναι η μεταποιητική βιομηχανία, το προϊόν της οποίας αυξήθηκε κατά 7,3%. Παράλληλα συνεχίστηκε η ανοδική πορεία των δεικτών καταναλωτικής εμπιστοσύνης και οικονομικού κλίματος. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης κατέγραψε την υψηλότερη επίδοση από τον Απρίλιο 2010, ωθούμενος από τις θετικές προοπτικές για την απασχόληση και την οικονομική κατάσταση της χώρας.

 Ο ισπανικός Όμιλος **Iberdrola** απέσυρε εντελώς την συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο της πορτογαλικής εταιρείας παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας EDP. Η Iberdrola διέθεσε σε θεσμικούς επενδυτές, σε ιδιωτική προσφορά στο χρηματιστήριο, το 2% της EDP που είχε κρατήσει (από μέγιστη συμμετοχή 9,5%), εισπράττοντας 209 εκ.ευρώ, και αποκομίζοντας υπεραξία 40 εκ.ευρώ.

 Η Πορτογαλία αναθεώρησε το **καθεστώς φορολόγησης νομικών προσώπων** με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την προσέλκυση επενδύσεων. Συγκεκριμένα, μειώνεται ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής από 25 σε 23% το 2014, ενώ το 2015 θα μειωθεί περαιτέρω σε 21% και το 2016 θα κυμανθεί μεταξύ 17 και 19%. Επιπλέον, προβλέπεται προνομιακό φορολογικό καθεστώς για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και συγκεκριμένα φορολογικός συντελεστής 17% για τα κέρδη έως 15.000 ευρώ, ενώ για τα λοιπά κέρδη άνω του ποσού αυτού θα εφαρμόζεται ο μειωμένος φορολογικός συντελεστής 23%. Επίσης, επιβάλλεται μια επιπλέον κλίμακα στην φορολόγηση των υψηλών εισοδημάτων, με την εισαγωγή του συντελεστή 7% σε κέρδη άνω των 35 εκ.ευρώ, ενώ παραμένει έκτακτη φορολόγηση με συντελεστή 5% των εταιρειών με κέρδη από 7,5 -35 εκ. ευρώ, και με 3% από 1,5-7 εκ. ευρώ. Τέλος, προβλέπεται η σύσταση επιτροπής ελέγχου και αξιολόγησης του νέου καθεστώτος.

 Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της αλυσίδας Small Luxury Hotels, Paul Kerr, επισκέφθηκε την Λισσαβόνα, με σκοπό την διερεύνηση της επέκτασης της αλυσίδας στην πορτογαλική αγορά. Ήδη 12 πορτογαλικές ξενοδοχειακές μονάδες ανήκουν στην εν λόγω αλυσίδα, η οποία φιλοδοξεί να εντάξει περισσότερα πορτογαλικά καταλύματα στο δίκτυό της, προσβλέποντας κυρίως στις περιοχές του Algarve και του Alentejo, που θεωρεί ότι έχουν περαιτέρω προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης. Το **ενδιαφέρον του δικτύου Small Luxury Hotels για την Πορτογαλία**, εντείνεται παρά το γεγονός ότι το 2013 η κρίση έπληξε τον κλάδο αλλά και τα υφιστάμενες μονάδες του δικτύου στην Πορτογαλία, ο τζίρος και τα κέρδη των οποίων μειώθηκαν κατά 4,2% και 3,6%, αντίστοιχα.

 Η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία **Suzuki επιστρέφει στην Πορτογαλία** με την δημιουργία υποκαταστήματος για την εισαγωγή και διανομή αυτοκινήτων, και με δίκτυο 11 αντιπροσωπειών. Οι πωλήσεις της μάρκας Suzuki είχαν διακοπεί τους τελευταίους 15 μήνες, μετά από την διάλυση του Ομίλου Cimprovel, που είχε και την αποκλειστική διανομή στην Πορτογαλία. Πάντως, η εταιρεία θα εμπορευείται στην πορτογαλική αγορά μόνο δυο μοντέλα.

 Ο **τραπεζικός τομέας της Πορτογαλίας αύξησε το 2013 τη ζημία του κατά 33%**. Οι έξι μεγαλύτερες πορτογαλικές τράπεζες, CGD, BES, BCP, BPI, Santander Totta και Banif, συνολικά είχαν ζημίες 2,135 δις ευρώ, έναντι ζημίας 1,6 δις ευρώ το 2012. Η μεγάλη αύξηση της ζημίας του πορτογαλικού τραπεζικού κλάδου οφείλεται κυρίως στην επίδοση των BES και CGD. Η BES είχε ζημία σχεδόν 520 εκ. ευρώ, έναντι κέρδους 96 εκ.ευρώ το 2012, ενώ η CGD αύξησε τη ζημία της κατά 45%. Οι BCP και Banif κατέγραψαν, επίσης, ζημία, ωστόσο κατόρθωσαν να περιορίσουν τις απώλειες σε σχέση με το 2012. Η BPI και η Santander Totta είναι οι μοναδικές που παρουσίασαν θετικό αποτέλεσμα με κέρδη συνολικά της τάξης των 180 εκ. ευρώ, αν και μειωμένα κατά 73% και 59% αντίστοιχα, σε σχέση με το 2012.